Ч. 249 Пятниця 5 (17) падолиста 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Адмініотрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франковані.

Рекламаціи неопечатані вôльні вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Коаліція и становище партій до неи.

Новый кабінетъ розпочавъ вже свое урядоване а завтра мае вôдбути ся рада міністрôвъ, на котрôй буде уложене заявлене, зъ котрымъ новый кабінетъ выступить передъ парляментомъ. Дня 23 с. м. збере ся и Рада державна на перше засѣдане по еѣ вôдроченю, а тогды вже буде можна докладно оцѣнити силу коаліціѣ и становище другихъ партій парляментарныхъ супротивъ неи. Поки що можна лишь то сказати, що въ цѣлôй Монархіи принято взагалѣ симпатично новый кабінетъ, що зложивъ ся наслѣдкомъ сполученя трохъ великихъ партій парляментарныхъ. Такъ якъ теперь рѣчи стоять, мае новый кабінетъ забезпечену бôльшôсть парляментарну. Розходить ся лишь о то, чи она дасть ся довго удержати, позаякъ вже при самôмъ завязуваню коаліціѣ показали ся деякі трудности вказуючі на то, що въ двохъ великихъ клюбахъ, а именно въ клюбѣ сполученои нѣмецкои лѣвицѣ и въ клюцѣ Гогенварта готово прийти до якогось розлому. Задачею коаліціѣ а також и по части нового кабінету буде мабуть теперь не лишь не допустити до того розлому, але ще й притягнути тѣ партіи, які стоять доси поза коаліцією. Въ першôмъ рядѣ треба тутъ мати на оцѣ Молодочехôвъ.

Нѣхто не заперечить того, що якъ разъ поступоване Молодочехôвъ причинило ся — розумѣесь, посередно — найбôльше до тыхъ змѣнъ, які настали у насъ въ послѣднихъ часахъ въ житю парляментарнôмъ; они то були тыми, котрі помогли сполученôй нѣмецкôй лѣвици прийти знову до силы и заняти впливове значѣне. Цѣкаво отже, яке займуть они теперь становище въ ситуаціи, до котрои найбôльше причинили ся. Зъ ихъ дотеперѣшного поступованя можна бы вносити, що они станутъ до нового правительства ще въ бôльшôй опозиціи, якъ до попередного. Трошки инакше мусѣло бы выглядати ихъ становище супротивъ коаліціѣ; звѣстно прецѣ, що они давнѣйше досыть часто кокетували зъ нѣмецкою лѣвицею въ парляментѣ и обѣ партіи говорили собѣ вразъ комплементы. Зъ того выходило бы, що зъ кокетованя повинно бы теперь прийти до любови; тымчасомъ зачувати, що Молодочехи лагодять ся до опозиціѣ, и хотѣли бы до того заохотити и другихъ славяньскихъ послôвъ въ Радѣ державнôй. Правда, Молодочехи роблять то досыть осторожно, а по части оглядають ся также и на Старочехôвъ та ческихъ послôвъ въ Моравы. Супротивъ правительства заняли они [illegible] и що выжидаюче становище и нараджували ся недавно тому въ Празѣ, якъ мають поступати супротивъ него. Передовсѣмъ розходить ся имъ очевидно о то, що стане ся зъ предложенями попередного правительства о станѣ выимковôмъ въ Празѣ. Справа ся не прийде ще на порядокъ дневный першого засѣданя Палаты послôвъ и они будуть ще мати досыть часу зорієнтувати ся въ новôй ситуаціи. Тымчасомъ, якъ видко зъ вôдзывôвъ деякихъ вѣденьскихъ часописей, стоячихъ въ близкихъ зносинахъ зъ нѣмецкою лѣвицею, пôдносять ся гадки, котрі мають очевидно на цѣли, коли вже не позыскати Молодочехôвъ, то бодай настроити ихъ миролюбнѣйше супротивъ коаліціѣ. Такъ н. пр. пôдносить N. W. Tagblatt гадку знесеня стану выимкового въ Празѣ и каже такъ:

„Передовсѣмъ не знати, чи фактôвъ, котрі спонукали станъ выимковый, не траба почислити на рахунокъ опозиціѣ противъ ґр. Таффого. На всякій случай не потребуе новый кабінетъ переймати правительственныхъ практикъ свого попередника. Вôльно также запытати, чи обставины, котрі въ своѣмъ часѣ выкликали надзвычайні постановы правительства, не змѣнили ся доси. Розслѣджене сего пытаня есть не лишь правомъ, але й обовязкомъ нового правительства. Та й ще инші причины промавляють за знесенемъ розпоряджень выимковыхъ. Нові правительства розпочинають звычайно свою дѣяльнôсть родомъ политичнои амнестіи, не лишь зъ благородности, але также и зъ практичныхъ причинъ. Въ той лишь способъ дае ся можнôсть тымъ елементамъ, котрі зъ уступаючимъ кабінетомъ стояли на стопѣ военнôй — змѣны фронту. Не думаемо, щобы молодоческа партія перестала бути радикальною, але зъ другои стороны нема нѣякои конечности давати Молодочехамъ причину до найдикшои опозиціѣ противъ коаліційного кабінету. Колибъ впрочôмъ выглядность правительства немала нѣякихъ практичныхъ наслѣдкôвъ въ Чехахъ, то на всякій случай буде пожиточна для розправъ парляменту. Вже досыть довго сварили ся партіи межь собою и зъ правительствомъ. Хочемо, щобы мы прецѣ разъ могли пожиточно и успѣшно працювати для народу и державы. Властива задача парляменту не повинна перерывати ся и вôдкладати ся въ наслѣдокъ безплодной политичнои борбы. Думаемо отже, що поважні причины промавляють за скорымъ знесенемъ стану выимкового, наколи то есть можливе“.

Єсть то вельми характеристичный хочь не безпосередный вôдзывъ нѣмецкои лѣвицѣ, котрый каже догадувати ся, въ якôмъ напрямѣ

---

3)

Ґібральтаръ и Еръ-Ріфъ.

(Пôсля Е. Вартеґґа, Е. Веліого, Ґ. Рольфса и др.)

I.

Испаньско-марокканьска вôйна и можливі еѣ наслѣдки. — Испаньске и марокканьске побереже. — Въѣздъ до Ґібральтару. — Гора ґібральтарска. — Маґотъ. — Ґібральтаръ яко крѣпость. — Мѣсто Ґібральтаръ, его історія и житє въ нѣмъ. — Проливъ ґібральтарскій.

(Дальше) *)

Скала ґібральтарска высувае ся на полудне простѣсенько въ Проливъ ґібральтарскій, званый по испаньски El Estrecho de Gibraltar. Єсть вузкій каналъ морскій, що сполучае Атлянтійскій океанъ зъ моремъ Середземнымъ, якъ разъ межи пригôркомъ Монте Пікахо на испаньскôй и пригôркомъ Льва на африканьскôй сторонѣ. Оба тѣ пригôрки суть значно высокі, бо першій зъ нихъ мае 417, а другій 855 метрôвъ высоты. Проливъ ґібральтарскій есть мѣсцями и до 900 метрôвъ глубокій, але пересѣчна его глубина выносить 275 метрôвъ; найвузше его мѣсце, тамъ, де стоять противъ себе на пôвночи пригôрокъ Каналесъ а на полудни пригôрокъ Циресъ, есть трохи бôльше якъ на 12 кільометрôвъ широке; тамъ же, де входить ся до проливу зъ Атлянтійского океану, межи пригôркомъ Трафальґаръ на испаньскôй, а пригôркомъ Еспартель на африканьскôй сторонѣ есть вôнъ 13 кільометрôвъ широкій. Найширше мѣсце проливу есть вôдъ стороны Середземного моря, межи кôнчикомъ Европы и кôнчикомъ Африки коло мѣста Цевты; ширина его тутъ выносить тутъ 20 кільометрôвъ. По серединѣ на найвузшôмъ мѣсци есть вода на 300 метрôвъ глубока; тутъ нема анѣ пôдводныхъ скалъ анѣ плесъ, а всежь таки есть се мѣсце дуже небезпечне для кораблѣвъ особливо, коли они пливуть изъ Середземного моря. Тутъ, бачите, сходять ся двѣ рвучі струѣ воды; одна иде верхомъ зъ Атлянтійского океану до моря Середземного, а друга сподомъ въ противну сторону; вода тутъ рве такъ сильно, що робить и 10 кільометрôвъ на годину. Африканьске побереже надъ самымъ проливомъ представляе рôвну одностайну стѣну, испаньске же есть въ декотрыхъ мѣсцяхъ поперериване и творить заливы, зъ котрыхъ найбôльшій — заливъ Альґесірасъ, званый такъ вôдъ мѣста тогожь имени на испаньскôй сторонѣ противъ Ґібральтару. Мѣсто Альґесірасъ (пише ся Algeciras а повинно выговорювати ся зъ испаньска: Альхесірасъ) есть досыть велике и красно збудоване та мае звышь 12.000 мешканцѣвъ. Тутъ проживае командантъ пограничнои области испаньскои, що вôддѣляе Ґібральтаръ вôдъ Испаніѣ. На пôвнôчь вôдъ мѣста суть великі саліны, въ котрыхъ выробляють сôль зъ морскои воды а напротивъ мѣста есть малый але укрѣпленый островъ званый Исля верде (Зеленый островъ), на котрôмъ есть также лѣхтарня морска. Мѣсто се звѣстне зъ того, що тутъ подôбно якъ въ Ґібральтарѣ, станули Маври пôдъ Тарикомъ дня 28 цвѣтня 711 р. першій разъ на испаньскôй земли. Ажь въ 1344 р. вôдобравъ Маврамъ се мѣсто король Альфонсъ XI. выдержавши его черезъ 20 мѣсяцѣвъ въ облозѣ. Пôдчасъ сеи облоги уживали Маври першій разъ великихъ пушокъ до обороны. Межи симъ мѣстомъ а Ґібральтаромъ лежить отже заливъ альґесіраскій або ґібральтарскій, що розтягае ся великимъ пôвколесомъ вôдъ Альґесірасу попôдъ мѣсцевости Рокаділльо, Майґреґа и Санъ Феліпе ажь до Ґібральтару и мае въ промѣрѣ 7 кільометрôвъ. Береги сего заливу суть всюды дуже низькі и заосмотрені греблями поза котрыми можуть ставати кораблѣ. Пôдъ самымъ Ґібральтаромъ есть, якъ вже було сказано, досыть догôдна пристань, въ котрôй може помѣститись навѣть и бôльша фльота.

Годить ся ту ще бодай коротенько згадати про деякі цѣкавѣйші мѣсцевости надъ проливомъ ґібральтарскимъ. На полудневôмъ заходѣ вôдъ Альґесірасъ лежить саме въ тôмъ мѣсци, де проливъ стае найвузшій, укрѣплене мѣсто Таріфа а напротивъ него скалистый островець „Іслета де Таріфа“ або „де льосъ Пальомосъ“ зъ найдальше на полудне высуненымъ кôнчикомъ Европы званымъ „Пунта Маррокі, на котрôмъ стоить лѣхтарня морска. Мѣсто се мае звышь 12.000 жителѣвъ, добрый портъ и есть дуже торговельне. Жѣнки та-

*) Гляди ч. 242 „Народнои Часописи“.

думає коаліція парляментарна розпочинати свою дѣяльность. А розôйшла ся ще й друга також вельми характеристична вѣсть. Ото кажуть, що нове правительство думає заявити, що оно не держить ся вѣденьскихъ точокъ угодовыхъ, на пôдставѣ котрыхъ мала завести ся згода мѣжь Чехами а Нѣмцями въ Чехіи, противно уважає ихъ за неистнуючі, але застерѣгає собѣ розпочати новŷ переговоры, котрŷ могли бы довести до якогось порозумѣня мѣжь обома народами. Въ мѣродайныхъ и впливовыхъ кругахъ вѣденьскихъ — якъ доносять до Politik — уважають то намѣренє правительства за дуже имовѣрне и яко таке, котре само собою розумѣє ся.

Колибъ отже тымъ способомъ похоронено ческо-нѣмецку угоду, котра властиво выдвигнула Молодочехôвъ и колибъ знову Старочехи не думали робити опозиціѣ, то може бути, що теперѣшному правительству и коаліціи удалось бы позыскати Молодочехôвъ бодай на стôлько, що они не робили бы новому ладови завзятои опозиціѣ, не ставили бы єму перешкодъ на кождôмъ кроцѣ, а змѣна політики супротивъ Молодочехôвъ сталась бы мѣродайною и для тыхъ поменшихъ партій парляментарныхъ, котрŷ ще доси не приступили до коаліціѣ або стоять таки ворожо и неприхильно супротивъ неи. Словѣнцѣ напр., котрŷ нинѣ ще держать ся клюбу Гогенварта и котрŷ лишь черезъ него выбороли собѣ то, що нинѣ ихъ нарôдъ має, певно не важилисъ бы тогды зъ него выступати а такъ само и другŷ репрезентанты славяньскихъ народôвъ въ нашôй Монархіѣ мусѣли бы прихилити ся на сторону коаліціѣ, наколибъ не хотѣли утратити свого вплыву. Все отже залежить теперь — по нашôй думцѣ — вôдъ того, якъ буде поступати правительство и коаліція та яке становище займуть противъ нихъ Молодочехи. Але навѣть и въ такôмъ случаю, колибъ Молодочехи схотѣли дальше держати ся завзятои опозиціѣ, та ще й притягнути въ сей таборъ другихъ славяньскихъ послôвъ, то сумнѣваємо ся, чи супротивъ коаліціѣ могли бы що вдѣяти.

То здаєсь бути рѣчею певною, що проєктъ реформы выборчои буде взятый назадъ, та що правительство буде старати ся удержати ся поки що все по давному при помочи одностайнои бôльшости парляментарнои, котра буде утворена не лишь зъ теперѣшнои коаліціѣ, але також и зъ людей другихъ партій парляментарныхъ, котрŷ доси стояли опôрно супротивъ великихъ партій и правительства, а котрымъ въ засадѣ залежить на тôмъ, щобы настала якась сталôсть у вôдносинахъ въ поодинокихъ краяхъ и котрŷ за певною порукою могли бы вступити до тои бôльшости парляментарнои. Такій станъ рѣчей дає — по нашôй думцѣ — директиву поменшимъ партіямъ парляментарнымъ, якъ мають поступати супротивъ теперѣшного правительства и коаліціѣ, коли хотять мати якесь впливове значѣнє.

Перегляд політичный.

Въ Празѣ ведуть ся переговоры межи Молодо- и Старочехами въ справѣ якогось компромісу, але поки що не довели до нѣчого. Въ наслѣдокъ того не мôгъ вôдбути ся въ недѣлю выбôръ пасадника Праги, позаякъ Молодочехи не хотѣли пристати на то, щобы кожде політичне внесенє и кожда интерпеляція політична въ радѣ громадскôй були предкладанŷ на 48 годинъ напередъ.

Ґр. Кальнокій приѣхавъ вчера до Монцы и бувъ у короля Гумберта на пôвтора годинной авдієнціи. Вôдтакъ конферувавъ ґр. Кальнокій зъ міністромъ справъ заграничныхъ, Бріномъ и зъ амбасадоромъ Ніґромъ. После Oріпоне конференція зъ Бріномъ дотыкала справы Середземного моря и справы скрѣпленя тридержавного союза. Причину до того дали послѣднŷ россійско французскŷ манїфестаціи. N. fr. Presse приписує велику вагу подорожи ґр. Кальнокого до Монцы.

Король сербскій вôдкрывъ вчера скупщину престольною бесѣдою, въ котрôй зазначивъ, що заключенє угоды торговельнои зъ Россією скрѣпило ще бôльше дружбу Сербіѣ зъ сею державою. Вôдносины Сербіѣ до всѣхъ державъ суть дружнŷ.

Новинки.

Львôвъ дня 16 падолиста

— **Именеваня и перенесеня.** Асистентомъ рахунковымъ въ Дирекціи скарбу именованый Петро Томаєръ. Пôдъофіцеры Иванъ Сурмачевскій и Михайло Крохмаль именованŷ канцелістами при властяхъ скарбовыхъ. Адъюнктами судовыми именованŷ отсѣ адъюнкты судôвъ повѣтовыхъ: Ом. Сохацкій въ Нижанковичахъ для Золочева, Йона Сокаль въ Бучачи для Станіславова и Мих. Несвятовскій для Перемышля. Адъюнктами судôвъ повѣтовыхъ именованŷ авскультанты: Кароль Цулявфъ для Журавна, Стан. Бродовичъ для Кутъ, Игн. Красовскій для Турки, Казим. Анґерманъ для округа высшого суду краєвого у Львовѣ, Мар. Раставецкій для Рогатина, Павло Билиньскій для Бучача, Йос. Целецкій для Залѣщикъ, Юневалъ-Турекъ Невядомскій для округа высшого суду краєвого у Львовѣ, Вільг. Любіхъ для Яворова и Алекс. Лисякъ для Судовои Вишнѣ. Міністеръ судôвництва перенѣсъ адъюнктôвъ судôвъ повѣтовыхъ: Дра Ив. Хомицкого зъ Журавна до Городенки, Гевр. Капишевского зъ Турки до Нижанковичь и вызначивъ адъюнктови судовому въ Залѣщикахъ Ипол. Федоровичеви таку жь посаду въ округѣ высшого суду краєвого у Львовѣ, безъ означеня мѣсця службового.

— **Конкурсы.** Дирекція почтъ розписує конкурсъ на посады експедієнтôвъ: въ Турцѣ коло Коломыи въ платнею 610 зр., въ Луцѣ малôй, повѣта скалатского въ платнею 340 зр., въ Черхавѣ, повѣта самбôрского, въ платнею 120 зр. Поданя треба вносити на двѣ першŷ посады до 27 падолиста а на послѣдну до 19 падолиста. — Выдѣлъ повѣтовый въ Рогатинѣ розписує конкурсъ на три посады акушерокъ окружныхъ зъ осѣдкомъ въ Букачôвцяхъ, Пôдкамени и Липици долѣшнои зъ рôчною платнею по 100 зр. Поданя треба вносити до 15 грудня.

— **Галичина въ творѣ „Австрійска монархія въ Словѣ и образѣ.“** Редакція згаданого твору запросила на спôвробôтникôвъ части, що має обôймати Галичину, такŷ личности: Ґр. Кароля Лянцкороньского, Володисл. Лозиньского, дра Ом. Дуниковского для опису краю; дра Володим. Деметрикевича для ґеольоґіи; дра Стан. Смольку, дра Анат. Левицкого, дра Мих. Бобжиньского для исторіи краєвои; дра Йос. Маєра, проф. Сим. Матусяка, проф. Олекс. Барвіньского, проф. Ив. Антоневича, дра В. Сеґля, дра Людв. Ґермана, Лук. Малиновского, проф. Ив. Верхратского для етноґрафіи; дра Фр. Билицкого для музики; ґр. Стан. Тарновского, дра Ом. Огоновского, для літературы; проф. Волод. Лущкевича, дра Мар. Соколовского, Володисл. Лзиньского, ґр. Волод. Дѣдушицкого для штуки; дра Тад. Пілята, дра Володисл. Тинецкого, дра Волод. Шайноху, дра Юл. Лео, дра Леона Билиньского и дра Фр. Пекосиньского для части економічнои.

— **Змѣна прôзвища.** Докторови Романови Нѣмцеви, кандидатови адвокатскому у Сольвогородѣ позволило львôвске Намѣстництво называти ся вôдъ теперь не Нѣмець, а Сулимиръ.

— **Въ справѣ збôльшеня фонду** на памятникъ Тараса Шевченка пише панна Ирена Герасимовичѣвна таке: „Всѣхъ фантôвъ на льотерію въ цѣли збôльшеня

мошей убирають ся ще доси на ладъ маврійскій. Мѣсто называло ся давнѣйше Цетеріфъ и зъ вôдси пôшла нинѣшна назва Таріфа. На пôвнôчный захôдъ вôдъ сего мѣста, при входѣ до проливу єсть скалистый пригôрокъ Трафальґаръ славный изъ того, що тутъ вôдбула ся дня 4 жовтня 1805 р. велика морска битва межи анґлійскою фльотою пôдъ проводомъ адмірала Нельзона а сполученою французско-испаньскою фльотою. До трохъ годинъ побила анґлійска фльота зложена зъ 27 кораблѣвъ фльоту противника въ силѣ 33 кораблѣвъ. Анґлійцѣ знищили 19 неприятельскихъ кораблѣвъ а мѣжь тыми два такŷ, зъ котрыхъ оденъ мавъ 120 а другій 130 пушокъ. Але й Нельзонъ самъ погибъ; єго пôзнавъ якійсь неприятельскій воякъ по єго ордерахъ и выцѣливъ въ него зъ карабіна такъ, що куля пробила єму ордеръ на грудехъ и убила єго на мѣсци.

На африканьскôмъ березѣ ґібральтарского проливу, напротивъ Трафальґару, лежить мѣсто Танґеръ, про котре теперь часто згадує ся въ ґазетахъ. Єсть то дуже старе мѣсто, бо звѣстне ще зъ часôвъ римскихъ пôдъ назвою Тінґісъ. Нинѣшнй жителѣ, котрыхъ тамъ єсть звышь 20.000, называють єго Танджа. Мѣсто лежить надъ невеликимъ заливомъ, має досыть добру але троха замулену пристань и єсть пôвколесомъ побудоване на спадахъ вапнистои горы. Улицѣ въ нѣмъ суть дуже спадистŷ и вузкŷ, домы низькŷ и зъ плоскими дахами. Тутъ єсть одна велика мошея, монастырь Францісканôвъ зъ католицкою церковью, одинокою на цѣле Марокко, и кôлька жидôвскихъ божниць, позаякъ тутъ проживає бôльше якъ пôвтретя тысяча жидôвъ. Мѣсто єсть обведене старыми мурами и має великій старый розваленый замокъ (касбу). Танґеръ єсть найважнѣйшимъ мѣстомъ торговельнымъ на цѣле Марокко и тутъ проживають европейскŷ консулѣ та аґенты; єсть тутъ також досыть велика кольонія христіяньска, котру творять переважно купцѣ европейскŷ.

II.

Льосъ Президіосъ або испаньска Сибѣръ. — Ерь Ріфъ и єго жителѣ, Кабілѣ и Ріфѣ або Ріфіньосы. — Цевта и Тетуанъ.

По прогнаню Арабôвъ або Маврôвъ зъ Испаніѣ, уважала Испанія своимъ обовязкомъ та уважає ще й до нинѣ прогнати тыхъ ворогôвъ христіяньства и народу испаньского, зъ африканьского побережа, званого нинѣ коротко Ріфомъ. Однакожь тои задачѣ не могла она нѣколи сповнити и ледво що удалось єй тутъ удержати до нинѣ кôлька укрѣпленыхъ позицій званыхъ „Президіосъ“, т. зн. мѣсць охоронныхъ або сторожей пограничныхъ. Але навѣть въ сихъ мѣсцяхъ не могла Испанія заложити своихъ кольоній, лишь ужила ихъ на то, щобы высылати сюды за кару, подôбно якъ въ Россіи на Сибѣръ, найбôльшихъ злочинцѣвъ, и політичныхъ виновникôвъ. Хто вже разъ дôстане ся сюды, не має вже надѣѣ, щобы зъ вôдси выдобувъ ся, бо хочь бы й утѣкъ зъ крѣпости, то певно дôстане ся въ руки лютыхъ Ріфіньосôвъ, а тŷ єго убють. Такихъ крѣпостей має Испанія на африканьскôмъ побережу чотиры: Цевту, що лежить напротивъ Ґібральтару, одна изъ найтяжшихъ вязниць испаньскихъ, а дальше на всхôдъ вôдъ сеи: Пеньонъ де Велесъ де ля Ґомера и фортъ Альгусемасъ; обѣ крѣпости на маленькихъ островахъ; дальша крѣпость Мелліля або Мліля, про котру веде ся теперь вôйна, и наконець на полудне вôдъ Мелілѣ три маленькŷ островы, званŷ Джафаренъ або Дзафарані або Цафарані, котрŷ забрала Испанія въ сѣчни 1848; на сихъ послѣднихъ островахъ жиє ледви около 400 людей. Всѣ тŷ Президіосъ займають разомъ ледви 66 квадратовыхъ кільометрôвъ простору а число жителѣвъ въ нихъ разомъ зъ ґарнізономъ и арештантами доходило въ 1877 р. ледви до 12.170 душь: Испанцѣвъ, Жидôвъ, Маврôвъ, муринôвъ и мулятôвъ. Якъ видко, не така то велика посѣлôсть, щобы ажь изъ за сеи Сибѣри испаньскои вести вôйну; але бачите, розходить ся о щось иншого, о цѣлый Ріфъ.

Ріфомъ называє ся цѣлый той край, що тягне ся вздовжь Середземного моря въ пôвнôчно-захôдной Африцѣ вôдъ мѣста Цевты на заходѣ ажь по рѣку Мулую на всходѣ недалеко границѣ Альґіру. На полудни трудно означити границѣ сего краю; загально припускають, що они сягають ажь до полудневыхъ спадôвъ горъ, знаныхъ у насъ пôдъ назвою Малый Атлясъ. Сама назва Ель Ріфъ або лѣпше вказавши Ерь Ріфъ, бо такъ она выговорює ся, походить очевидно вôдъ латиньского слова ріра; слово то перейняли вôдъ Римлянъ Берберы и зробили зъ него Ріфъ. Край сей не знавъ нѣколи надъ собою якогось верховника. Римляне мали тутъ лишь кôлька малыхъ кольоній, мѣжь иншими Септу або теперѣшну

фонду на памятникъ Тараса зôбрало ся поважне число, бо 743. Оно свѣдчить наглядно, що мôй покликъ до патріотизму вп. посестеръ не прогомонѣвъ безслѣдно. Галичина, Буковина, ба навѣть Угорска Русь докинула вôдъ себе цѣнну лепту, щобы увѣнчати славу безсмертного кобзаря. И мôй малозначучій голосъ вôдбивъ ся не лишь середъ интелиґентнои верствы, але дôбравъ ся также пôдъ соломяні стрѣхи до щирыхъ сердець сѣльскихъ дѣвчатъ... Тожь зъ гордостію приходить ся менѣ высказати сердечну подяку всѣмъ вп. посестрамъ за ихъ цѣнні дарунки на памятникъ Того, що такъ тепло и гарно оспѣвувавъ жѣночу долю. При тôй нагодѣ не вôдъ рѣчи буде повѣдомити, що дальшу судьбу задуманого дѣла я передала въ руки товариства „Клюбу Русинокъ“, поручаючи ему остаточне полагодженє. „Клюбъ“ принявъ ся радо того обовязку и, маючи на метѣ узыскати якъ найбôльші користи, вôднѣсъ ся було въ просьбою до Міністерства о призвôлъ на фантову льотерію за емісією льосôвъ. Однакъ просьба остала безъ успѣху, бо міністерство не прихилило ся до неи. Тому „Клюбъ Русинокъ“ навязавъ переговоры зъ начальствомъ державнои льотеріѣ. Рѣшенє прийде мабуть незадовго. Але поки що годить ся ще звернути увагу и на таку обставину. Ледви кôлька мѣсяцѣвъ всего дѣлить насъ вôдъ краєвои выставы у Львовѣ, значить, лучає ся найкрасша нагода добути можливо найбôльші матеріяльні користи за фанты, коли ихъ помѣстить ся въ рускôмъ павільонѣ. До сего накликують поважні голосы публично въ часописяхъ и приватно листами. Певна рѣчь, и нѣхто не стане сумнѣвати ся, що се ще найвôдповѣднѣйшій спосôбъ безъ огляду на результатъ переговорôвъ „Клюбу Русинокъ“ зъ начальствомъ державнои льотеріѣ. Поминаючи всякі моральні вдоволеня, які принесла бы выстава для интересованыхъ, памятникове дѣло пôйшло бы скорою ходою, бо заграничні гостѣ вôдвѣдуючи рускій павільонъ мимоволѣ мусѣли бы одушевляти ся гарными узорами нашего домашного промыслу, а маючи на увазѣ высоку цѣль выставленыхъ предметôвъ, радо прийшли бы въ помôчь намѣреной справѣ, закуповуючи роботы вп. посестеръ. Дивлячи ся зъ тои точки погляду думаю, що вп. посестры повитають охотно сю гадку и згодять ся, щобы прислані фанты помѣстити на львôвской выставѣ краєвôй. Длятого жь, єсли бы котра зъ вп. посестеръ схотѣла докинути ще яку працю — прошу вôдносити ся и пересылати на первѣстну адресу: *Ирена Герасимовичѣвна въ Яновѣ коло Львова*“.

— **На будову руского театру** зложили: На руки п. Льва Васильковича Витвицкого въ Долинѣ: Капала муляръ 50 кр., Дудзиньскій швець 50 кр., Главатый, комісаръ староства 1 зр., Поліцеръ урядникъ бар. Попера 1 зр., Явковска Ядвига 1 зр., Городецкій ц. к. надкоміс. сторожи скарбовои 1 зр. Н. Н 50 кр., Вин. Юшкевичь ц. к. поборець подат. 1 зр., Дверницка експедиторка въ Рожнѣтова 50 кр., Горбовый маляръ 1 зр., Колядживъ господаръ 2 зр., Варвода екзекуторъ політ. 1 зр., Кочоровскій ц. к. вахмайстеръ при старостве 1 зр., Грабовеньскій правникъ 3 зр., Ярошъ ц. к. лѣсничій зъ Ракова 1 зр., Бѣраковскій 50 кр, Хаєсъ пропінаторъ зъ Выгоды (другій разъ) 1 зр. — разомъ 17 зр. 50 кр. Вп. панѣ М. Теодоровичъ учителька въ Пациковѣ 1 зр. 26 кр. (вôдъ себе 1 зр. а вôдъ своихъ ученикôвъ 26 кр.). — Скоплякъ зъ Завишня 80 кр. яко датокъ зôбраный на кружку учительскôмъ въ Островѣ. Дръ Кароль Залескій зъ Сянока 1 зр., В Березовскій зô Львова 25 кр, Любенюкъ зъ Дрогобича 3 зр. 25 кр. складки на весѣлю. Хв. Выдѣлъ рады пов. въ Терноноли на руки дра В. Лучакôвского адвоката въ Тернополи 30 зр, Дръ Теоф. Окуневскій зъ Городенки складку 20 зр. 22 кр., О Николай Лепкій зъ Коломыѣ 50 кр., о. И Навроцкій зъ Голгочъ 7 зр. 10 кр. зôбраныхъ зъ купонôвъ и о. Теод. Ковальскій зъ Язча 2 зр. 52 кр, а то 1 зр. вôдъ себе, а 1 зр. 52 кр. вôдъ щирыхъ селянъ.

— **Въ Коломыи** завязало ся руске товариство жѣноче, а оденъ зъ професорôвъ ґімназіѣ пôдзявъ ся держати въ тôмъ товариствѣ що недѣлѣ вôдчиты зъ історіѣ літературы рускои. Также зъ его иніціятивы мало завязати ся товариство спѣвоче „Коломыйскій Боянъ“, але вôдступлено вôдъ тои гадки, вôдновлюючи давне, черезъ три роки вôдпочиваюче — товариство аматорско драматичне, котре пôсля статутôвъ своихъ має за цѣль давати не лишь театральні представленя, але и концерты. Отже порѣшено, щобы всѣ, що зголосились на членôвъ до „Бояна“, вписали ся въ члены драматичного товариства, котрого обовязкомъ буде плекати также спѣвъ. При вôдновѣ сего товариства выбрано головою проф. ґімн. М. Пачовского, режісеромъ проф ґімн. Юліяна Кобилянського, секретаркою панну Л-пковну, касіеромъ дра Кульчицкого, а дальше увôйшли до выдѣлу: п. Трембицкій яко заступникъ головы и панны Чубатôвна и Веселовска. Управу хорôвъ принявъ на себе о. Харжевскій зъ Сопова разъ зъ головою товариства. У груднѣ товариство має дати перше представленє.

— **Академічна Громада.** Дня 10 падолиста с. р. вôдбули ся загальні зборы „Академічнои Громады“, на котрыхъ выбрано новый выдѣлъ. Въ складъ его увôйшли: Волод. Филиповичъ голова, Гукевичъ заступникъ головы, Юзвчиньскій скарбникъ, А Чайковскій бібліотекарь, Стефаникъ секретарь; Т. есьовскій, Шміґеръ, Пасѣчницкій и Истеревичъ выдѣлові; Поляньскій и Новакъ заступники выдѣловыхъ; Сафіянъ и Ф. Левицкій контрольоры касы а Ив. Чайкôвскій и Шміґеръ контрольоры бібліотеки.

— **Холера.** Зъ дня 14 с. м. лишило ся 21 хорыхъ.

— **Въ процесѣ войта Ивана Гулика,** обжалованого о спроневѣренє на шкоду громады и мешканцѣвъ Волѣ добростаньскои, вчера выдано засудъ. Гулика засуджено на три мѣсяцѣ вязницѣ. Писаря громадского Синоса увôльнили.

— **Поєдинокъ межи хлопцями.** Въ Ґандкѣ два хлопцѣ, що мали по 12 лѣтъ, образили ся взаимно и оденъ другого вôззвавъ на поєдинокъ. Ся борба межь дѣтьми скôнчила ся дуже сумно, бо куля забила на мѣсци одного зъ нихъ. Молодого убійника и секундантôвъ, такихъ самыхъ молокососôвъ, полиція увязнила,

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 16 падолиста. Похоронъ бувшого міністра Баха вôдбувъ ся при величезнôй участи кругôвъ урядовыхъ. На похоронѣ були міністры Бакегемъ, Фалькенгайнъ и Шенборнъ, дальше ґр. Таффе и п. Залескій, кôлькохъ шефôвъ секційныхъ и богато иншихъ достойникôвъ.

Будапештъ 16 падолиста. Въ Палатѣ пословъ розпочала ся дебата надъ прелімінаремъ міністерства рôльництва. Міністеръ Векерле вôдповѣдаючи на интерпеляцію заявивъ, що австрійске правительство обѣцяло знести мыто вôдъ угорского збôжа, побиране въ Тироли и Форальберзѣ. Угорске правительство буде домагати ся сповненя сего приреченя и вôдъ нового кабінету австрійского. Палата приняла се заявлене до вѣдомости.

Градець 16 падолиста. Міністеръ торговлѣ, ґр. Вурмбрандъ, пращаючись зъ урядниками краєвыми, сказавъ, що покликаный Єго Вел. Цѣсаремъ въ трудныхъ часахъ на инше поле дѣланя не перестане духомъ стояти въ звязи зъ рôднымъ краємъ и высказавъ надѣю, що знайде помôчь въ послахъ зъ краѣвъ альпейскихъ; наконець просивъ, щобы его будуче дѣланє оцѣнювано не пôсля успѣхôвъ а пôсля доброи волѣ.

Монахôвъ 16 падолиста. Вчера передъ полуднемъ о 11 год вôдбуло ся цивільне вѣнчанє Найдост. Архикн. Йосифа Августа зъ княгинею Августою; вѣнчавъ міністеръ Кральсгаймъ. Опôсля вôдбуло ся вѣнчанє въ церквѣ де архиєп. Франзінґъ мавъ до молодои пары промову и поблагословивъ ѣѣ.

Атины 16 падолиста. Вѣсть, будьто бы Россія старала ся десь на грецкôй земли заложити стацію вугля для своеи ескадры заперечують офіціяльно.

— **Важне для спѣваковъ!** Въ товариствѣ „Боянъ“ у Львовѣ можна купити такі творы музычні: **Не чужого мы бажаємъ**, дуетъ на теноръ и барітонъ въ супроводомъ фортепяна, Михайла Вербицкого, коштує 20 кр. — **Quodlibet** ч I и ч. II зъ народныхъ пѣсень, на хоръ мужескій, М Лисенка, по 30 кр. — **Помарнѣла наша доля**, сольо барітонове въ фортеп. Нат. Вахнянина, 10 кр. — **У Петровку и Якъ-бымь знала**, два квартеты мужескі, Ис. Воробкевича, 25 кр. — **До бою!** хоръ муж. въ форт. Порф. Бажаньского 20 кр. — **Вечѣръ и Милованка**, два теворові соля въ фортеп., М. Лисенка, 20 кр. – **Три шляхи**, хоръ мужескій Р Топольницкого, 25 кр – **Три пѣснѣ**, сольо въ форт. Евґ. Купчиньского, 25 кр, **Три квартеты**, хоръ муж., Цетвиньского 30 кр. — **На щедрый вечеръ**, хоръ муж. Філ. Колессы, 35 кр. — На фортепянъ коломыйки Ост. Нижанковского п. з. **Вѣтрогоны** 30 кр. 2 10

Надôслане.

Дръ Евгеній Олесницкій

адвокатъ въ Стрыю 127

перенѣсъ свою канцелярію зъ рога улиць Третого Мая и Едварда Гошарда до дому фізика дра Серковского побôчь ц. к. Староства.

Цевту и теперѣшну Мелілю. Оселѣ, що лежать въ сѣмъ краю, не мають майже нѣякого значѣня; майже всѣ мають свои назвы вôдъ ґôръ, на котрыхъ лежать. Такъ н. пр. мѣсцевôсть Сесавнъ, де нѣбы то єсть якійсь осѣдокъ правительства. Але то правительство треба такъ розумѣти, що марокканьскій султанъ именувавъ тамошного шейка, мабуть чи не найбôльше могучого въ цѣлôмъ Ріфѣ, кадімъ (судьею), а впрочôмъ кожда мѣсцевôсть єсть сама про себе зовсѣмъ независима. То суть, бачите, наслѣдки магометаньскои вѣры, котра не знає нѣякои вôтчины. Коли спытати якого чоловѣка зъ Фесу, де єсть єго вôтчина, то вôнъ не умѣє того сказати; вôдповѣдає лишь: „она мослімъ“, значить ся: „я правовѣрный“. Такъ само роблять и мешканцѣ Ріфу.

Султанъ Марокканьскій не дôстає нѣколи и зломаного крейцара податку вôдъ Ріфіньосôвъ — якъ ихъ называють Испанцѣ, а такъ само не може тамъ нѣчого вдѣяти и єго армія; хиба лишь по доброму, переговорами зъ шейхами удає ся єму щось осягнути. До ихъ патріотизму не може вôнъ промавляти, бо они єго не знають. Одно, що може тыхъ людей поршити, то єсть то, коли имъ сказати, що ихъ вѣрѣ грозить небезпечнôсть. Такі самі суть и народы въ горахъ Джурджура, якъ и взагалѣ цѣлый Ріфъ дуже подобає на велику Кабілію въ сусѣднôмъ Альґірѣ.

Позаякъ Кабілѣ называє ся теперь часто й жителѣвъ Ріфу, то мабуть не вôдъ рѣчи буде туть пояснити, що то суть Кабілѣ. Слово „кбіля“ значить по арабски „союзъ“, а многе число вôдъ него „кбаиль“ значить „союзникъ“. Въ Альґірѣ отже называють тымъ словомъ ті племена берберскі, що проживають въ горахъ Джурджура саме надъ берегомъ моря, межи мѣстами Альґіромъ и Буґією, а цѣлый край той зве ся великою Кабілією; на всхôдъ вôдъ сеи рѣки ажь по рѣку Кебіръ єсть знову т. зв. мала Кабілія. Спорôднені зъ ними племена въ горахъ Оре звуть ся вже Шауѣ т. є. пастирѣ, въ оазахъ называють ся они Мезабітами, въ пустини Сагарѣ Туареґами, а въ Марокко Амазірґами або Ріфі. Кабілѣ належать до кавказкои расы, суть середнего росту, худощаві, а зъ лиця опалені, смагляві и нѣбы ажь брудно-жовті. Они проживають по сталыхъ оселяхъ и займають ся годôвлею худобы, огородництвомъ та садôвництвомъ и всѣлякого рода промысломъ. Майже всѣ племена кабільскі ставлять собѣ водні млыны и мають олѣйнѣ, въ котрыхъ роблять оливу зъ оливокъ. Они люблять дуже торговлю и суть дуже захланні на грошѣ. Месть крови єсть у нихъ правомъ и не можна вôдъ неи выкупити ся. Они суть дуже гостинні и то безъ взгляду на народнôсть або вѣру гостя. Найцѣкавѣйшій союзъ становили до 1857 р. т. зв. Суавахъ на пôвнôчныхъ спадахъ ґôръ Джурджура; они творили могучій и страшный союзъ політичный. Коли Французы зорґанізували Альґіръ, то утворили тамъ зъ тыхъ Кабілѣвъ войско, котре пôсля союза Суавахъ назвали жвавами. Такими отже якъ альґірскі Кабілѣ суть и жителѣ Ріфу.

(Дальше буде).

За редакцію одповѣдає Адамъ Креховецкій.

ИНСЕРАТЫ.

Инсераты („оповѣщеня приватнѣ") якъ для „Народнои Часописи" такъ такожь для „Ґазеты Львôвскои" принимае лишь „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де такожь знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Послѣдный мѣсяць | Послѣдный мѣсяць

Велика 50 рентова льотерія зъ Инсбрука

ГОЛОВНА ВЫГРАНА

50.000 злр. а. в.

Льосы по **50 кр.** одержати можна у пп. М. Йонаша, Кцъ и Штоффа, А. Шелленберґа и Сына, Скаля и Лілієна, Якова Штро, А. Х. Верфял и Шелленберга и Крайзера.

С. Спітцеръ у Вѣдни

поручае

Товары каменнѣ и шамотовѣ.

Плиты бѣлѣ и кольоровѣ. — Насады коминковѣ. Комплетнѣ урядженя для стаєнъ и оборъ.

На жадане высылаемо катальоґи

заступники для **Галичины и Буковины**

Гамель и Файґель

у ЛЬВОВѢ, улиця Коперніка число 21.

Всѣ приборы

для аматорôвъ и фаховыхъ фотографôвъ

именно:

папѣръ альбуміновый, целоидиновый, течѣ, шкла, хемікалія найдешевше купити можна впростъ у заступникôвъ фабрикъ найбôльшихъ

ГАМЕЛЬ и ФАЙҐЕЛЬ

Львôвъ, ул. Коперника 21.

До·родѣйство для хорыхъ

Карпацкѣ зела

по 20 кр.

дуже скуточнѣ противъ катарôвъ, кашлѣвъ хрипки хоробъ легкихъ и т. д Кождыи хто пробувавъ, не може досыть нахвалити ся знаменитого успѣху моихъ правдивыхъ зелъ. Остерѣгаю, що фальшивѣ зела не мають мого назвиска.

Аптика **СИДОРОВИЧА** въ Коломыѣ.

Карпацкѣ зела суть для мене одинокимъ лѣкомъ и т. д.

F. Longchamps. Megyes (Семигородъ)

Вашѣ зела дуже скуточнѣ.

Иваницкій почтмайстеръ Цуцилôвъ

Ihr. Karpathenthee wirkt vorzüglich.

Jos. Richter Wien Herrengasse 18.

Вашѣ зела вылѣчили мене зовсѣмъ.

Кароль Вальдеръ, Львôвъ ул Гетьманьска.

128

Скрипки
Фортепяны
Пяніна
Гармонія
Арістоны
Метромоны
Цитры и тп.

Складъ и выпожичальня Цѣны якъ найнизшѣ, за готôвку значный рабатъ. Множество листôвъ зъ подякою за доставленѣ добрѣ, а дешевѣ инструменты. Желѣзнѣ касы огнетревалѣ славнои фабр Wies ого низше цѣнъ фабричныхъ. Прасы до копіованя.

А. СИДОРОВИЧА въ Коломыѣ.

ПРИГОТОВЛЕНЄ

на

ОДНОРОЧНЫХЪ ОХОТНИКÔВЪ

и до принятя въ

Ц. и К. ВОЙСКОВѢ ШКОЛЫ

почнае ся въ приватнôй войсковой приспособляючôй школѣ — **3 лютого с. р.**

Frisch, Wien 1, Schottenbasteingasse 4.

директоръ, ц. и к. майоръ въ пенс., попередъ проф. въ ц. и к. Академіи вôдъ женѣ и корпусѣ вôдъ мінъ и пр

Проґрамы даромъ.

Антикварска оферта.

МАЙЕРЪ, ЛЕКСІКОНЪ

4 (найновѣйше) выдане

елеґантныхъ томôвъ оправленыхъ въ полотно, якъ новѣ, замѣсть

зр. 96 зр. 55.

M. Kuppitsch W-we Wien 1 Schottenring 8

Бюро оголошень и дневникôвъ

приймае

ОГОЛОШЕНЯ

до всѣхъ дневникôвъ

по цѣнахъ ориґінальныхъ.

До

Народнои Часописи, Ґазеты Львôвскои и „Przegląd-у"

може лише се бюро анонсы приймати.

Поручае ся

ТОРГОВЛЮ ВИНЪ ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львовѣ.

Зъ друкарнѣ [illegible], подъ зарядомъ [illegible].